

Begäran om tillsyn

Torsbys och Kolviks samfällighetsföreningar kräver

- **Dels att** den avloppsledning som i ca 40-50 år legat i Hemmesta träsk tas bort då den utgör miljöfarlig verksamhet och tillstånd numera saknas.

Ledningen har vid ett flertal tillfällen flutit upp till ytan och orsakat livsfara för de som åker båt och vattenskidor och den utgör därutöver en fara för vattenmiljön. Värmdö Kommun har vid ett flertal tillfällen försökt åtgärda detta, men med mycket dåligt resultat. Begäran om tillsyn är förenligt med Miljöbalkens mål och tillämpningsområde.

- **Dels att** Värmdö kommun vidtar åtgärder för efterbehandling/sanering av Hemmesta träsk i enlighet med bestämmelserna i 10 kap. miljöbalken på grund av de utsläpp från reningsverk/avloppsledning som bland annat identifierades 2005 av Värmdö kommuns miljökontor.

De avtalsservitut som finns är kopplade till det nu rivna reningsverket och avsåg renat avloppsvatten. Den verksamheten upphörde 2015. Reningsverket är ersatt av en pumpstation med en höggradig rening i Käppala reningsverk på Lidingö. Ledningen har därför inte använts på två år. Det finns idag inga gällande civilrättsliga avtal mellan samfälligheterna och Värmdö kommun för ledning som skulle tillåta transport av orenat avloppsvatten.

I avtalsservituten kopplade till det nu rivna reningsverket tar kommunen på sig att åtgärda skador som ledningen orsakat.

Den nuvarande ledningen har gjort sitt och det finns många vittnesmål om hur det läckt fekalier och annat från ledningen /reningsverket. Kommunen själv skriver 2005 i "En sammanställning av 20 års provtagning i sjöar, vattendrag och kustvatten" utförd av Värmdö kommuns miljökontor om de kraftigt förhöjda närsaltshalterna i Hemmesta träsk **"... här är nog ändå mycket av orsaken relaterad till det avloppsvatten som tidigare belastade sjön från Hemmesta reningsverk"**. Vi är medvetna om att den tidigare handelsträdgården och enskilda avlopp kan ha bidragit till sjöns skador men kommunens utsläpp är betydande.

Sjön uppges vara ca två meter djup men sjöbotten ligger på sina ställen enligt uppgift under ett 16meter lager av dy/sediment/ etc. Innan reningsverket etablerades var Hemmesta träsk bland annat en kräftsjö som många kom till för att bada .

Hemmesta träsk är recipient till Hemmesta sjöäng så träskets välmående har stor betydelse även för sjöängen. 2010 drabbades Hemmesta träsk av fiskdöd. Hundratal fiskar flöt upp till ytan, en händelse som inte tål att upprepas.

Vi är glada över att se att det rivna reningsverkets gamla bassänger byggs om till magasin på ca 650 m³ och att de, enligt uppgift från Värmdö kommun, kan magasinera tre timmars avlopp från 7900 personer vid normalt flöde något som också medför att en ledning för nödbräddning inte är lika motiverad. Om kommunen anser att det ändå

behövs så är nuvarande ledning direkt olämplig för orenat avloppsvatten. För nödbräddning krävs en ny ledning som uppfyller nutidens hållbarhetskrav och som är förankrad på ett sådant sätt att den inte är till fara för båtar människor och vattenmiljö. Två år i rad (2016 och 2017) har ledningen, då den inte används längre, flutit upp delvis över ytan men också strax under ytan med direkt fara båtar och människor. I kanalen ligger ledningen på en olämplig plats så passage förhindras.

Enligt 19§ Ledningsrättslagen (LL) ska lantmäteriet (lm) utreda förutsättningarna för upplåtelsen och 6 och 10 §§ LL innebär att ledningsrätten inte får innebära olägenheter för enskilt och allmänt intresse. Dessa villkor ska lm pröva Innan en ny ledningsförrättning kan bli aktuell måste det därför ske en tillståndsprovning enligt miljöbalken .

Det är ingen nyhet för Värmdö kommun att boende runt Hemmesta träsk i många år varit allvarligt oroad för utvecklingen av vattenkvalitén i sjön. Många har under åren tagit initiativ till dialog med Värmdö kommun i frågan men ingenting har hänt. De förändrade förutsättningarna: kommunalt avlopp, rivet reningsverk, en ledning som enligt avtalsservitutet förlorat sin ursprungliga rättighet, syfte och inte användas, sjöns betydelse för det påkostade projektet Hemmesta sjöäng samt en ledning som flyter upp och är farlig för båtar och människor, borde utgöra grund för att Värmdö kommun nu även vad gäller Hemmesta träsk kan förverkliga sina miljömål.

Utöver vårt krav på tillsyn önskar omgående information om vilket år reningsverket etablerades och vilket år avloppsledningen etablerades. Om det inte skedde samtidigt önskar vi information om var avloppsvattnet släpptes ut under mellantiden. Vi önskar också att Värmdö kommun utför en mätning av bottendjupet på Hemmesta träsk.

Torsbys samfällighet
Kolviks samfällighet

Kontaktperson
Lisa Rennerstedt 0707206686

lisa.rennerstedt@gmail.com

